

Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology

วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/index>

Wat Wang Tawan Tok Nakhon Si Thammarat, Thailand

pp.381-396

บทความวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิด
กิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการ
แสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล*

DEVELOPMENT OF GUIDED PLAY LEARNING EXPERIENCES MODEL
USING THINKING ROUTINE AND INTENTIONAL TEACHING
APPROACHES TO PROMOTE INQUIRY SKILLS OF KINDERGARTENERS

วารานิชฐ์ ธนชัยวรพันธ์¹, ยศวีร์ สายฟ้า¹, ศศิลักษณ์ ขยันกิจ¹

Waranit Thanachaiworaphan¹, Yotsawee Saifah¹, Sasilak Khayankit¹

¹คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

¹Faculty of Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand

¹Corresponding author E-mail: waranit@vru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล กลุ่มตัวอย่างได้แก่เด็กอนุบาล 3 จำนวน 20 คน โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อใช้พัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการกำหนดองค์ประกอบของทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล ระยะที่ 2 การสร้างและการประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน และการศึกษาปฐมวัย จำนวน 5 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ

* Received 29 October 2022; Revised 22 December 2022; Accepted 25 December 2022

ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนและแนวทางการวัดประเมินของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการ 1) ขั้นตอนที่ 1 คิด ระดมสมอง 2) ขั้นตอนที่ 2 คิด สัมผัส รับรู้ 3) ขั้นตอนที่ 3 คิด เล่น สร้าง 4) ขั้นตอนที่ 4 คิดเห็นเป็นภาพ ผลการประเมินรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ มีความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.52$) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิและการทดลองนำร่อง พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิด ร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายสามารถนำไปใช้จัดประสบการณ์นำไปสู่การส่งเสริมให้เด็กอนุบาลมีความสามารถในการสังเกต การตั้งคำถาม การสำรวจและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดประสบการณ์, การเล่นแบบชี้แนะ, แนวคิดกิจกรรมการคิด, แนวคิดการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย, ทักษะการแสวงหาความรู้

Abstract

The purpose of this research article was to develop a guided play experience model based on thinking routines and intentional teaching approaches to promote inquiry skills of kindergarteners. The subjects used in the study were 20 boys and girls, aged between 5 - 6 years old. They were studying in kindergarten level 3 schools in district of Pathum Thani province. This study was a research and development. The study procedures were into 2 phases. Phase 1 studying and analyzing the basic data to develop a model which consisted of studying the related documents and determination of inquiry skills. Phase 2 constructing and evaluating the guided play learning experiences model. The sample was 5 experts selected using Purposive Selection in curriculum and instruction field; and an early childhood education field. The research instrument was the consistency index evaluation form. Data were analyzed by using arithematics mean and standard deviation. The research finding showed that the guided play experience model which was developed by using the concept of thinking routines comprised of principles, objectives, 4 steps of teaching as preparation 1) Step 1: Think Brainstorm 2) Step 2: Think, Touch, Recognize 3) Step 3: Think, Play, Create, 4) Step 4: Visualize. The appropriateness of consistency index for guided play learning experiences model was at the highest level ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.52$). The results of expert opinion and pilot study indicated a guided play experience model based on thinking routines and intentional

teaching approaches combined with purposeful teaching can be used to organize experiences that lead to encouragement. Kindergarten children are capable of observing, questioning, exploring, and communicating appropriately for the benefit of the Kindergarteners.

Keywords: Experiences Model, Guided Play, Thinking Routine Approach, Intentional Teaching Approach, Inquiry Skills

บทนำ

นโยบายการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กให้เติบโตสมวัยอย่างเต็มศักยภาพ รวมถึงให้ได้รับการเสริมสร้างพัฒนาการที่สมวัยรอบด้านอย่างเป็นองค์รวม (whole-child development) ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในการสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อมทั้งเป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การปลูกฝังให้เด็กเกิดทักษะการแสวงหาความรู้ตั้งแต่ปฐมวัย จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนและลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องให้เด็กสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ในการแสวงหาความรู้ด้วยการใช้คำถามเป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับข้อสงสัยที่ซับซ้อนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความรู้นำมาเผยแพร่แก่ผู้อื่น อีกทั้งความรู้ที่ยังสนับสนุนให้เด็กเข้าใจสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมผ่านการคิด การใช้เหตุผลนำมาใช้ในการเรียนรู้ได้ในชีวิตประจำวัน (Zimmerman, C., & Klahr, D., 2018) ทักษะการแสวงหาความรู้จึงเป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะอันถึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่ถูกกำหนดให้เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 สอดคล้องกับนโยบายของประเทศที่ต้องการให้ทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560); (ยศวีร์ สายฟ้า, 2014); (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี., 2542); (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ทักษะการแสวงหาความรู้ (inquiry skills) หมายถึง ความสามารถของเด็กในการใช้คำถามเพื่อค้นหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองสงสัยใคร่รู้ตามธรรมชาติโดยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นเครื่องมือในการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบสิ่งที่สงสัยจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สนับสนุนให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับโลก วัตถุ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว สามารถนำความรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมความสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่เป็นการสร้างความรู้ใหม่ และสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับคำตอบที่ค้นพบเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้ (UNESCO, 2011); (Wang, F. et al, 2009); (Harrison, C., 2014) จากการศึกษาองค์ประกอบของทักษะการแสวงหาความรู้ที่มีนักการศึกษาได้นำเสนอไว้ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบของทักษะการแสวงหาความรู้ 4 องค์ประกอบได้แก่ 1) การสังเกต 2) การตั้งคำถาม 3) การสำรวจ 4) การ

สื่อสาร (Center for Science, M. & E. E., 2000); (Harlen, W., 2014); (Wang, F. et al, 2009); (Kuhn, D. & Pease, M., 2008); (Hsin, W. & Chou, H., 2019)

อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินพัฒนาการของเด็กที่เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ปีการศึกษา 2559 พบว่า ทักษะการแสวงหาความรู้ดังกล่าวเป็นด้านที่ต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 75.80 ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรส่งผลให้การประเมินคุณภาพการศึกษาไม่สอดคล้องตามเกณฑ์ยุทธศาสตร์ที่ 1.7 ที่กำหนดให้เด็กร้อยละ 95 ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสมกับวัยตามที่ควรจะเป็น (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของงานวิจัยในครั้งนี้ ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กอนุบาลซึ่งมีธรรมชาติการเรียนรู้ผ่านการเล่นเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงนำการเล่นแบบชี้แนะ (guided play) ที่ผสมผสานระหว่างการสอนและการเล่นอิสระอย่างสมดุล มุ่งเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่นการลงมือปฏิบัติเพื่อเป็นการต่อยอดการเรียนรู้มีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และเงื่อนไขสำหรับการเล่นให้เด็กบรรลุเป้าหมายผ่านเกม หรือวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เด็กฝึกการคิดแก้ปัญหา การทดลอง การลงมือปฏิบัติการค้นหาข้อมูลผ่านการทำงานร่วมกับผู้อื่นการเล่นแบบชี้แนะจึงเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กอนุบาล (Fisher, K. R. et al., 2013) จากการศึกษาข้อมูลยังพบช่องว่างของการเล่นแบบชี้แนะเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการสังเกต การตั้งคำถามที่จะนำไปสู่การสำรวจ และการสื่อสารได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนของทักษะการแสวงหาความรู้ได้ตามวัย จึงจำเป็นต้องนำแนวคิดกิจกรรมการคิดที่มุ่งเน้นการส่งเสริมกระบวนการคิดให้เด็กเป็นผู้มีลักษณะนิสัยแห่งการคิดที่เป็นกิจวัตร ซึ่งมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงในการฝึกกระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอนให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติภายใต้การจัดการบรรยากาศให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสภาพแวดล้อมในบริบทที่หลากหลายเอื้อให้เด็กได้เลือกฝึกกระบวนการคิดตามความสนใจของตนเองโดยมีครูเป็นผู้คอยชี้แนะตามขั้นตอนและร่วมเรียนรู้ไปกับเด็ก (Ritchhart, R. et al., 2011); (Ritchhart, R. & Perkins, D., 2008); (Wolberg, R. I. & Goff, A., 2012) แนวคิดการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย (The Intentional Teaching) จึงเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการสอนโดยมีหลักการที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาต่อยอดให้เป็นรูปแบบการจัดการจัดประสบการณ์การสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายที่ฝึกกระบวนการคิดที่ชัดเจนได้ (Chigeza, P. & Sorin, R., 2016); (Epstein, A. S., 2014); (Jung, M. & Conderman, G., 2013); (Kilderry, A., 2015) การศึกษาแนวคิดในการส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ที่กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งบริบทเช่นนี้จะช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าของทักษะการแสวงหาความรู้ได้ จากความสำคัญและความจำเป็นต้องการพัฒนารูปแบบการจัดการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาลดังที่กล่าวมา

ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะ โดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหา

ความรู้ของเด็กก่อนบวชให้มีความสามารถในการสังเกต การตั้งคำถาม การสำรวจ และการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิด ร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กก่อนบวช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development)
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตรและการสอนจำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาจากความต้องการครอบคลุม ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเนื้อหาด้วยการประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ คู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ และแผนการจัดประสบการณ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบประเมินความถูกต้อง เหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ เป็นประเมินแบบตรวจสอบรายการ 5 ระดับ ได้แก่ 1 คะแนน (รายละเอียดดังกล่าวมีความถูกต้อง เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด) จนถึง 5 คะแนน (รายละเอียดดังกล่าวมีความถูกต้อง เหมาะสมในระดับมากที่สุด) ประเมินเป็นรายข้อแล้วนำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินรายข้อต้องมีค่า 3.50 ขึ้นไป ถือว่า ใช้ได้ ไม่ต้องปรับปรุง แต่ถ้าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 ต้องปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ มีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า 3 ระดับ ได้แก่ ถูกต้องเหมาะสม ไม่แน่ใจ ไม่ถูกต้อง/ไม่เหมาะสม รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะปลายเปิด วิเคราะห์ผลโดยหาค่าความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) เมื่อค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 แสดงว่า รายการประเมินนั้นมีความสอดคล้อง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัญหาของทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศรวมถึงศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560

2. ศึกษาสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กอนุบาลเกี่ยวกับพฤติกรรมความสามารถที่เด็กแสดงออกถึงทักษะการแสวงหาความรู้ โดยการศึกษาสังเกตพฤติกรรมเด็กชั้นอนุบาล 3 มีอายุระหว่าง 5-6 ปี

3. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย และสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ ได้แก่ ทักษะการแสวงหาความรู้ จากนั้นดำเนินการศึกษาแนวคิดกิจกรรมการคิดแนวคิดการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายและแนวคิดการเล่นแบบชี้แนะ โดยรวบรวมเอกสาร งานวิจัย และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปความหมายและกำหนดขอบเขตองค์ประกอบของทักษะการแสวงหาความรู้

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ มีขั้นตอนดังนี้

1. ยกร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ นำข้อมูลจากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในระยะที่ 1 มาเป็นแนวทางในการยกร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ และจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ตรวจสอบเนื้อหาและการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสม

2. ประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงแก้ไข สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการนำรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ฉบับร่างไปใช้ในการจัดประสบการณ์ฯ ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้รวบรวมผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒินำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเทียบระดับคะแนนกับเกณฑ์ วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

ผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิด ร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล ผลการวิจัย พบว่า

ตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ผลการศึกษา มีรายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

<p style="text-align: center;">1. แนวคิดกิจกรรมการคิดมีหลักการสำคัญ ดังนี้</p> <p>1.1 การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยจัดโอกาสให้เด็กทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มแบบคล่องความสามารถ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด การแบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ช่วยพัฒนาการคิดทำให้เกิดการเรียนรู้และการสร้างความหมาย</p> <p>1.2 การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายกระตุ้นให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้และการสำรวจความคิดทำให้เด็กเกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อการคิด</p> <p>1.3 การตั้งคำถามที่เริ่มต้นด้วยบทสนทนาในเรื่องราวที่เด็กกำลังให้ความสนใจเป็นการกระตุ้นให้เด็กใช้กระบวนการคิด เพื่อสร้างความเข้าใจและถ่ายทอดความคิดให้ผู้อื่นรับรู้</p> <p>1.4 การฟังอย่างตั้งใจเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กนำเสนอเป็นการสร้างความมั่นใจให้เด็กกล้าสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดของตนกับผู้อื่น</p> <p>1.5 การจัดทำร่องรอยการเรียนรู้ โดยเด็กหรือครูผ่านการพูด การวาด การเขียน และการแสดงท่าทางเป็นการทบทวนความคิดทำให้เกิดเรียนรู้ที่ลึกซึ้งผ่านกระบวนการคิดที่มองเห็นได้</p>	<p style="text-align: center;">2. แนวคิดการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายมีหลักการสำคัญ ดังนี้</p> <p>2.1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายช่วยให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการความรู้และทักษะที่สำคัญ</p> <p>2.2 การวางแผนและการจัดกิจกรรมอย่างเป็นลำดับขั้นแต่ยืดหยุ่นและเปิดรับหัวข้อใหม่จากเด็กนำไปสู่การตอบสนองการเรียนรู้ทั้งที่ริเริ่มโดยครูหรือเด็กทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล</p> <p>2.3 การจัดประสบการณ์เป็นการสร้างสมดุลระหว่างภาระงานและโดยครูหรือการริเริ่มโดยเด็กนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้</p> <p>2.4 การทำกิจกรรมร่วมกับเด็กช่วยให้ครูรับรู้พัฒนาการและความสามารถที่แท้จริงของเด็กนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการและความสามารถของเด็ก</p> <p>2.5 การตั้งคำถามกระตุ้นการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็กส่งผลให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนรู้</p> <p>2.6 การให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ช่วยให้เด็กปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนเอง และเป็นการประเมินเพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ</p>
---	---

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงแนวคิดที่นำมาศึกษา

จากภาพที่ 1 สรุปได้ว่าแนวคิดกิจกรรมการคิดเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการส่งเสริมกระบวนการคิดให้เด็กเป็นผู้มีลักษณะนิสัยแห่งการคิดที่เป็นกิจวัตร มีเพียงไม่กี่ขั้นตอนให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ ในการค้นหาคำตอบผ่านกระบวนการคิด การใช้คำถามตามขั้นตอนของกลยุทธ์นำไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณและแนวคิดการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนเพื่อออกแบบวางแผนและการจัดการที่มีความยืดหยุ่นได้อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของเด็กทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลทั้งที่ริเริ่มโดยครูหรือโดยเด็กเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยการตั้งคำถามกระตุ้นการเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ดังต่อไปนี้

1. หลักการของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ
3. ขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ
4. การวัดและประเมินผลตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

1. หลักการสำคัญของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

1.1 กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 วางแผนและจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดอย่างเป็นลำดับขั้น แต่ยืดหยุ่นและเปิดรับหัวข้อใหม่จากเด็ก ทำให้ตอบสนองการเรียนรู้ทั้งที่ชี้แนะโดยครูหรือริเริ่มโดยเด็ก ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล

1.3 จัดกลุ่มเด็กแบบคละความสามารถ ให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ และประสบการณ์จนเกิดการเรียนรู้และสร้างความหมาย

1.4 ลงมือปฏิบัติร่วมกับเด็กและฟังอย่างตั้งใจในสิ่งที่เด็กนำเสนอ ทำให้เด็กมีความมั่นใจและกล้าสื่อสารในการแลกเปลี่ยนความคิดของตนกับผู้อื่น

1.5 สนทนาและตั้งคำถามกระตุ้นกระบวนการคิดในเรื่องราวที่เด็กสนใจ และให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมทำให้เด็กประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

1.6 จัดสภาพแวดล้อม สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ ทำให้เกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อการคิด

1.7 รวบรวมร่องรอยการเรียนรู้ ผ่านการพูด การวาด การเขียน และการแสดงท่าทางของเด็ก ทำให้เด็กได้ทบทวนความคิด และครูได้ประเมินการเรียนรู้ของเด็กในเวลาเดียวกัน

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล ประกอบด้วย การสังเกต การตั้งคำถาม การสำรวจและการสื่อสาร

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

3. ขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

ขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิด
 กิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายได้จากทฤษฎีการวิเคราะห์ สังเคราะห์หลักการ
 ของแนวคิดกิจวัตรการคิดและแนวคิดการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายมาเป็นขั้นตอนของรูปแบบ
 การจัดประสบการณ์ฯ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนที่ครูเตรียมการก่อนการจัดประสบการณ์ ได้แก่ ครูจัดสื่อ
 สภาพแวดล้อมและแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อยแบบละความสามารถ

ขั้นตอนที่ 1 คิด ระดมสมอง เป็นขั้นตอนที่เด็กร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านบทสนทนา
 และตั้งคำถามนำไปสู่การกำหนดเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน

- 1.1 สนทนากับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กสนใจด้วยคำถามชวนคิดเพื่อกำหนดเรื่องที่ต้องการเรียนรู้
- 1.2 ร่วมกันบันทึกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 คิด สัมผัส รับรู้ เป็นขั้นตอนที่ฝึกให้เด็กบรรยายคุณลักษณะของสิ่งที่เห็น
 จากการใช้ประสาทสัมผัสเรียนรู้ด้วยตนเองจากสภาพแวดล้อมที่ครูจัดขึ้น โดยมีคำถาม
 กระตุ้นให้เด็กใช้การสังเกต ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

- 2.1 ให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ผ่าน สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่หลากหลาย
 อย่างละเอียด
- 2.2 สนทนาและตั้งคำถามเกี่ยวกับ “รับรู้สิ่งใด” เพื่อติดตามความคิด ขั้นตอน
 แผนการดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้
- 2.3 ร่วมกันบันทึกสิ่งที่รับรู้

ขั้นตอนที่ 3 คิด เล่น สร้าง เป็นขั้นตอนที่เด็กร่วมแลกเปลี่ยนความคิดผ่านการสนทนาและ
 ตั้งคำถามว่าตน คิดอย่างไร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

- 3.1 สนทนาและตั้งคำถามเกี่ยวกับ “คิดอย่างไร” เพื่อติดตามความคิด ชัน
 ตอน และแผนการดำเนินงาน
- 3.2 ร่วมกันบันทึกความคิด
- 3.3 ร่วมเล่นกับเด็กและบันทึกสิ่งที่สร้าง

ขั้นตอนที่ 4 คิดเห็นเป็นภาพ เป็นขั้นตอนที่เด็กแสดงความคิด ความสงสัยผ่านการสะท้อน
 คิดบนร่องรอยการเรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติและสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ในครั้งต่อไปประกอบด้วย 3 ชัน
 ย่อย

- 4.1 ให้เด็กบันทึกคำตอบหรือวาดภาพผลงานเพื่อจัดแสดง
- 4.2 สนทนาและตั้งคำถามให้เด็กสะท้อนคิดสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ “สงสัยสิ่งใด
 และอะไรที่ต้องการเรียนรู้” เพื่อติดตามความคิด ขั้นตอน และแผนการดำเนินงาน
- 4.3 ร่วมกันบันทึกความสงสัยและสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

4. การวัดและประเมินผลตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

การประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาลจากการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ประเมินโดยใช้เครื่องมือ 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล โดยทำการประเมินทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ฯ 2) แบบบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ฯรวมทั้งร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล ใช้สำหรับบันทึกผลการเรียนรู้ที่สะท้อนให้เห็นถึงทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล โดยประเมินตลอดระยะเวลาของการจัดประสบการณ์ฯ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

1. ผลการประเมินความถูกต้อง เหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถูกต้อง เหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (n=5)

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับ
หลักการของรูปแบบการจัดประสบการณ์	4.60	0.55	มากที่สุด
วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์	4.80	0.45	มากที่สุด
ขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์	4.80	0.45	มากที่สุด
การเตรียมการ	4.00	0.71	มาก
ขั้นตอนที่ 1 คิด ระดมสมอง	4.60	0.55	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 2 คิด สัมผัส รับรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 3 คิด เล่น สร้าง	4.60	0.55	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 4 คิดเห็นเป็นภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด
การวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.62	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการประเมินความถูกต้อง เหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้อง เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62, SD.=0.52$) เมื่อจำแนกรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีคะแนนเฉลี่ยความถูกต้องและ เหมาะสม ระหว่าง 4.00 – 4.80 โดยองค์ประกอบที่คะแนนเฉลี่ยมีความถูกต้อง เหมาะสมมาก ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ มีคะแนนค่าเฉลี่ย คือ 4.00 ($\bar{X} = 4.00, SD.=0.71$) และองค์ประกอบที่มีคะแนนเฉลี่ยความถูกต้อง เหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ การวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ มีคะแนนค่าเฉลี่ย คือ 4.80 ($\bar{X} = 4.80, SD.=0.45$)

2. ดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ที่พัฒนาขึ้น พบว่า ประเด็นที่สอดคล้องมีค่า IOC มากกว่า 0.5 โดยมีช่วงเท่ากับ 0.60 – 1.00 ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ หลักการของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ แผนการจัดประสบการณ์ฯ และเอกสารประกอบรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ แสดงว่าทุกองค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ มีความสอดคล้องกัน

เมื่อนำรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ไปใช้กับเด็กอนุบาลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กอนุบาล 3 จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในสภาพการจัดประสบการณ์จริงในโรงเรียนแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในช่วงต้นเด็กอาจยังไม่คุ้นชินกับขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ดังนั้น บทบาทครูผู้สอนจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำความคุ้นชินกับขั้นตอน เช่น การให้เวลาเด็กได้ทำการสังเกตอย่างละเอียดด้วยประสาทสัมผัสหลากหลายช่องทาง การตั้งคำถามเป็นต้น และควรดำเนินการซ้ำ ๆ ตามขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ จนกลายเป็นกิจวัตร

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

รูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ที่นำเสนอในงานวิจัยนี้ พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยผู้วิจัยได้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวโน้มของความต้องการและสภาพปัญหาของการส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ทั้งจากเอกสาร งานวิจัย รวมถึงกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ฯ เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล ทำให้สามารถระบุปัญหาวิจัยได้ชัดเจน การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการแก้ปัญหา รวมถึงแนวทางการพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้รูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ที่พัฒนาขึ้นได้รับการตรวจสอบและรับรองผลจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน และการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งผลการรับรองรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ มีความถูกต้อง เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ หลักการของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ที่ได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับแนวคิดการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายในบริบทของการเล่นแบบชี้แนะ (guided play) แนวคิดกิจกรรมการคิดเป็นแนวคิดที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการคิดให้เด็กให้เด็กคิดอย่างเป็นกิจวัตร มีขั้นตอนให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ เพื่อพัฒนากิจกรรมการคิดให้เป็นเครื่องมือในการชี้แนะและสนับสนุนการคิดของเด็กอนุบาล (Ritchhart, R. & Perkins, D., 2008) แนวคิดการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย (The Intentional Teaching) เป็นการจัดประสบการณ์ฯ ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เป็นผู้ชี้แนะการเรียนรู้และครูเป็นผู้ชี้แนะการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายช่วยให้เด็ก

เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ดังที่ (Lanphear, J. & Vandermaas-Peeler, M., 2017) ได้ทำการวิจัยและพบว่า การที่มีครูคอยชี้แนะด้วยการให้คำแนะนำ ให้เทคนิคและการกำกับติดตามดูแลความสนใจจะช่วยให้เด็กไปถึงเป้าหมายได้อย่างชัดเจนจะช่วยพัฒนาให้เด็กมีทักษะการแสวงหาความรู้ขั้นสูงได้ (Jung, M. & Conderman, G., 2013)

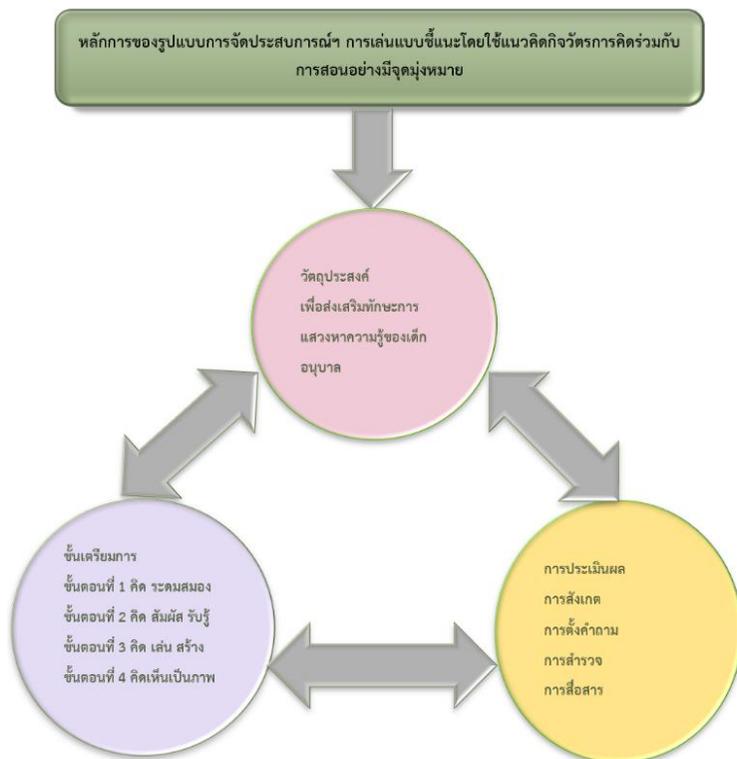
วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ที่พัฒนาขึ้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีคะแนนเฉลี่ยความถูกต้อง เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องด้วยเป็นวัตถุประสงค์ที่มีความเฉพาะ นำไปสู่การออกแบบขั้นตอนของการจัดประสบการณ์ฯ ที่ส่งผลให้เด็กอนุบาลมีทักษะการแสวงหาความรู้ในการสังเกต การตั้งคำถาม การสำรวจและการสื่อสารอันนำไปสู่การสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุและผล

ขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ มีคะแนนเฉลี่ยความถูกต้อง เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 1 ถึง ขั้นตอนที่ 4 และขั้นเตรียมการอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยมีการบูรณาการแนวคิดพื้นฐานในทุกขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ดังนี้ ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนที่ครูเตรียมการก่อนการจัดประสบการณ์ฯ ได้แก่ ครูจัดสื่อสภาพแวดล้อมและแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อยแบบคละความสามารถ ซึ่งการจัดสื่อสภาพแวดล้อมด้วยสื่อที่หลากหลายช่วยกระตุ้นให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ และการแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อยแบบคละความสามารถช่วยเสริมต่อการเรียนรู้ระหว่างเด็กกับเด็กได้ (Wolberg, R. I. & Goff, A., 2012); (Ritchhart, R. & Perkins, D., 2008) ขั้นตอนที่ 1 คิด ระดมสมอง เป็นขั้นตอนที่เด็กร่วมมืออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านบทสนทนาและตั้งคำถามนำไปสู่การกำหนดเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับ Ritchhart, R. et al. (Ritchhart, R. et al., 2011) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดจะช่วยให้เด็กได้ทบทวนประสบการณ์เดิมนำไปสู่สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 คิด สัมผัส รับรู้ เป็นขั้นตอนที่ฝึกให้เด็กบรรยายคุณลักษณะของสิ่งที่เห็นจากการใช้ประสาทสัมผัสเรียนรู้ด้วยตนเองจากสภาพแวดล้อมที่ครูจัดขึ้น โดยมีคำถามกระตุ้นให้เด็กใช้การสังเกต ขั้นตอนที่ 3 คิด เล่น สร้าง เป็นขั้นตอนที่เด็กร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการสนทนาและตั้งคำถามว่าตน คิดอย่างไร การเล่นร่วมกับเด็กจะช่วยให้เด็กสามารถสร้างสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จนสำเร็จ โดยไม่เข้าไปแทรกแซงการเล่นของเด็ก ช่วยให้ครูเห็นการเสริมต่อการเรียนรู้ระหว่างเด็กกับเด็ก (Chigeza, P. & Sorin, R., 2016); (Epstein, A. S., 2014); (Kilderry, A., 2015); (Jung, M. & Conderman, G., 2013) ขั้นตอนที่ 4 คิดเห็นเป็นภาพ เป็นขั้นตอนที่เด็กแสดงความคิด ความสงสัยผ่านการสะท้อนคิดบนร่องรอยการเรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติและสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ในครั้งต่อไป การจัดทำร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ที่เด็กแสดงออกเป็นการสะท้อนสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดที่มองเห็นได้และการตั้งคำถามกระตุ้นการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถที่แท้จริงของเด็กส่งผลให้เด็กประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยมุ่งเน้นกระ

บวนการเรียนรู้ช่วยให้เด็กปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนเอง และเป็นการประเมินเพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัยนี้ ได้แก่ รูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล มีรายละเอียด ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แผนภาพแสดงองค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

หมายเหตุ การใช้สีและรูปร่างเพื่อความสวยงามและชัดเจนเท่านั้น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาล ได้รูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ที่มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอน และการประเมินผลของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ

สามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาลได้ โดยผู้สนใจควรศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์อย่างละเอียด เพื่อให้การจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กอนุบาลบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์ฯ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาเป็นโปรแกรมหรือหลักสูตรเพื่อพัฒนาให้เด็กอนุบาลได้มีทักษะการแสวงหาความรู้ในบริบทอื่น ๆ เพื่อให้ได้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2560 – 2579. เรียกใช้เมื่อ 12 พฤษภาคม 2563 จาก <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540>.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2014). รอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาลและประถมศึกษา: ก้าวอย่างที่สำคัญของเด็กประถมศึกษา. *Journal of Education Studies*, 42(3), 143-159.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พรินทรวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). เรียกใช้เมื่อ 12 มกราคม 2563 จาก <http://www.nesdb.go.th>
- Center for Science, M.& E. E. (2000). *Inquiry and the National Science Education Standards: A Guide for Teaching and Learning*. Washington, D.C.: National AcademiesPress.
- Chigeza, P. & Sorin, R. (2016). Kindergarten children demonstrating numeracy concepts through drawings and explanations: Intentional teaching within play-based learning. *Australian Journal of Teacher Education*, 41(5), 65-77.

- Epstein, A. S. (2014). *The intentional teacher: Choosing the best strategies for young children's learning*. Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.
- Fisher, K. R. et al. (2013). Taking shape: Supporting preschoolers' acquisition of geometric knowledge through guided play. *Child development*, 84(6), 1872-1878.
- Harlen, W. (2014). Helping children's development of inquiry skills. *Inquiry in primary science education*, 1(1), 5-19.
- Harrison, C. (2014). Assessment of Inquiry Skills in the SAILS Project. *Science Education International*, 25(1), 112-122.
- Hsin, W. & Chou, H. (2019). Developing Sixth Graders' Inquiry Skills to Construct Explanations in Inquiry-based Learning Environments. Retrieved March 13, 2013, from <https://ezproxy.car.chula.ac.th:2883/login.aspx?direct=true&db=edsbas&AN=edsbas.26AD9930&site=eds-live> <http://ezproxy.car.chula.ac.th/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsbas&AN=edsbas.26AD9930&site=eds-live>
- Jung, M. & Conderman, G. (2013). Intentional Mathematics Teaching in Early Childhood Classrooms. *Childhood Education*, 89(3), 173-177.
- Kilderry, A. (2015). Intentional Pedagogies: Insights from the Past. *Australasian Journal of Early Childhood*, 40(3), 20-28.
- Kuhn, D. & Pease, M. (2008). What needs to develop in the development of inquiry skills? *Cognition and Instruction*, 26(4), 512-559.
- Lanphear, J. & Vandermaas-Peeler, M. (2017). Inquiry and Intersubjectivity in a Reggio Emilia- Inspired Preschool. *Journal of Research in Childhood Education*, 31(4), 597-614.
- Ritchhart, R. & Perkins, D. (2008). Making thinking visible. *Educational Leadership*, 65(5), 57-61.
- Ritchhart, R. et al. (2011). *Making Thinking Visible: How to Promote Engagement, Understanding, and Independence for All Learners*. Jossey-Bass: An Imprint of Wiley.

- UNESCO. (2011). Ensuring quality by attending to inquiry: Learner-centered pedagogy in sub-Saharan Africa. (4). Addis Ababa. Ethiopia Layout and Graphic Design: Daniel.
- Wang, F. et al. (2009). Applying Technology to Inquiry-Based Learning in Early Childhood Education. Online Submission. Online Submission. Retrieved March 13, 2021, from <https://ezproxy.car.chula.ac.th:2883/login.aspx?direct=true&db=eric&AN=ED526192&site=eds-live>
- Wolberg, R. I. & Goff, A. (2012). Thinking Routines: Replicating Classroom Practices within Museum Settings. *Journal of Museum Education*, 37(1), 59-68.
- Zimmerman, C., & Klahr, D. (2018). Development of scientific thinking. *Stevens' handbook of experimental psychology and cognitive neuroscience*, 4(Developmental and Social Psychology), 1-25.